

ה"ריאלפוליטיק" ומחירו הישראלי

מרק סילברברג

המפרץ הראשונה, לבל תסדוק פעולת התגמול הישראלית את הקואליציה הערבית שהטליא בוש כדי לגרש את כוחות עיראק מכוויית. החשש של ארה"ב מאובדן הקואליציה שלה השאיר בסופו של דבר את צדאם חוסיין בשלטון אחרי המלחמה, הכשיר את הקרקע למלחמה העיראקית השנייה ולפעולת העונשין של צדאם נגד השיעים העיראקים בדרום ונגד הכורדים בצפון – בגידה אמריקאית שהם לא ישכחו לעולם. התשלומים בסך \$25,000 של "דמי מות-קדושים" ששילם צדאם למשפחות של רוצחים-מתאבדים פלשתינים, קידמו את הטרור בישראל ובסופו של דבר חיבלו בהסכמי אוסלו. מדיניות "ריאליסטית" זו היא שהובילה את הפלשתינאים ואת תומכיהם הערבים להסלים את האינתיפאדה לרמות של אלימות חסרת תקדים.

מדיניות "אובייקטיבית וריאליסטית" זו, היא שהובילה ב-1991 את מזכיר המדינה האמריקאי גיימס בייקר להכריז כי "אין מקום [לכלול את] סוריה ברשימת המדינות תומכות הטרור של משרד החוץ האמריקאי." סוריה, כזכור, הייתה אז והנה גם היום קן צרעות של חיזבאללה ושל ארגוני טרור פלשתיניים רבים ואינה שונה (לכל דבר ועניין) מהמולות האיראניים.

בקצרה, שינוי הכיוון שנוקט הממשל הנוכחי של בוש, במדיניות החוץ של ארה"ב, עלול להיות בעייתי כמו דוקטרינת בוש שאותה מתיימרת המדיניות החדשה להחליף. כפי שהסיק לאחרונה מייקל רוברין (Rubin) מן "המכון ליוזמה אמריקאית" (American Enterprise Institute) בושינגטון: "ריאליזם מקדם רווח לטווח קצר, לעתים קרובות על חשבון הביטחון לטווח ארוך".

מאז אירועי ה-11 בספטמבר 2001, הוכתבה מדיניות החוץ של ארה"ב על ידי דוקטרינת בוש. "דוקטרינה" זו

מדיניות החוץ של ארה"ב במזרח התיכון הערבי עוברת תהליך של שינוי וחוזרת, מקידום ועידוד פעיל של שינוי דמוקרטי אל מדיניות ה"ריאלפוליטיק", מדיניות המבוססת על פיוס של דיקטטורים ועריצים, מדיניות שהאמון בה התערער בתקופה שאחרי ה-11 בספטמבר מאחר שהיא נכשלה בהבטחת האינטרסים והביטחון של ארה"ב גם בימי השיא שלה בשנות ה-1980 ובתחילת שנות ה-90.

מדיניות ה"ריאליזם" התבססה על שיקולים מדיניים וכלכליים קרים ומחושבים ולא על שיקולים מוסריים ואידיאליסטיים. גישה זו של מדיניות החוץ האמריקאית שלחה מאות אלפי אנשים ברחבי העולם השלישי אל מותם, בשם הגנת האינטרסים הלאומיים של ארה"ב. מדיניות זו התייחסה באי-אמון לרצח-עם שביצעו הסרבים בשכניהם, למעשי הטבח של המיליציות בווקוואר (Vukovar) ולמחנות הריכוז באומרסקה (Omarska). ה"ריאליסטים" טענו כי לאמריקה "לא היה כל קשר למלחמתם". מדיניות זו דגלה באמונה כי עושר הנפט הערבי והדיקטטורים "המתונים" יוכלו לעצור לעד את הזעם התוסס במזרח התיכון.

מדיניות זו היא שהכריחה את מי שהיה ראש ממשלת ישראל, יצחק שמיר, שלא להעניש את עיראק על התקפותיה בטילי "סקאד" על ישראל בימי מלחמת

עו"ד **מרק סילברברג** עומד בראש הפדרציה היהודית בצפון מזרח פנסילבניה. **מ.ס.** מרבה לכתוב אודות סוגיות הקשורות למזרח התיכון ומאמריו רואים אור בכתבי עת רבים. חיבורו האחרון: *The Quartermasters of Terror: Saudi Arabia and the Global Islamic Jihad*, ראה אור בשנת 2004. מאמרו הקודם בנתיב, "מטהרן עד מגדלי התאומים: למחירה של פייסנות" ראה אור בגיליון ינואר 2006.

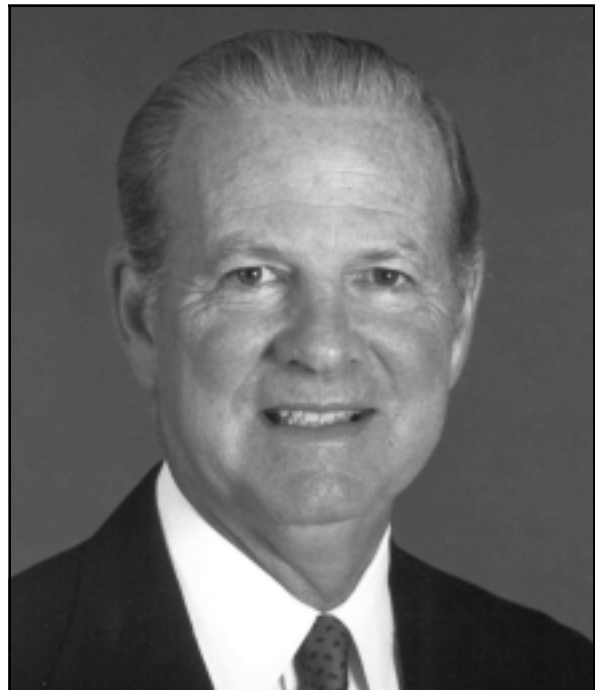
אחרות וביניהן החשש של אמריקה מהגברת הקיצוניות האסלאמית. ממשל בוש גילה כי המזרח התיכון הערבי אינו יכול להשתנות בקלות ובמהירות על פי התחזית המקורית. כפי שכתב לאחרונה סייום בראון (Seyom Brown) בנוסטון גלוב:

באיחור רב, נראה כי בפולמוס הניטש בממשל ניצחו מי שמכירים בעובדה שהמשוואה: הצלחה במלחמה נגד טרור שווה השתלת דמוקרטיה, היא ילדותית... ואף מביכה... עבור ממשלים לא-דמוקרטיים (כגון פקיסטן) שארה"ב מחזרת אחריהם לא רק לצורך סיוע במלחמה בטרור, אלא גם מסיבות של פיקוח על חימוש, גישה לאנרגיה, אירוח בסיסי צבא והשקעות של ארה"ב (כולל ירדן), איחוד האמירויות הערביות, קזחסטן וכמובן סין).

האירועים במשך השנים האחרונות הביאו להתפכחות בקרב הממשל, ולאחר רצף של מפלות פוליטיות משמעותיות, הסיק הבית הלבן של בוש כי הוא ניצב במזרח התיכון בפני תרבות (לפי אמות מידה מערביות) בעלת תפקוד לקוי, פטרנליסטית, שבטית, אלימה ואסלאמית יותר ויותר. תרבות נעדרת הבנה משמעותית של מהות הדמוקרטיה, תהליך דמוקרטי או מסורות דמוקרטיות. עתה מבין הממשל כי בעולם הערבי אי אפשר להניח דמוקרטיה כאילו הייתה שטיח-דשא מלאכותי, או להתייחס אליה כאל סחורה שארה"ב יכולה לייצא או להעניק למדינות השקועות בתרבות ובמערכת ערכים שונות לחלוטין. בעוד שחלק ניכר ממדיניות החוץ האמריקאית במשך חמש השנים האחרונות הוקדש למאמצים של "בניית אומות" כפי שהמסורת המערבית תופסת זאת, הממשל מבין עתה כי דמוקרטיה איננה חפץ ש"בוניים" או מרכיבים בין-לילה.

לפיכך, ממשל בוש הנוכחי מכיר או מאמין בצורך לבצע עסקות בלתי נעימות ולהתדיין עם דיקטטורים "מתונים" בלתי נסבלים המסוגלים לספק "יציבות" (ולו על חשבון דמוקרטיה) כדי להגן על אינטרסים אסטרטגיים של ארה"ב. בשעה שחמאס צובר שליטה פוליטית בעזה, איראן מייצאת קיצוניות אסלאמית לכל רחבי המזרח התיכון, האחים המוסלמים מאיימים על מאזן הכוחות במצרים, לבנון ניצבת בפני האפשרות של הפיכה מצד החיזבאללה הנתמך על ידי סוריה וממומן על ידי איראן, החתרנות של טליבאן באפגניסטן מחמירה יותר ויותר ועיראק מתפוצצת אל תוך אלימות כיתתית, ברור כי ההגמוניה האמריקאית במזרח התיכון עומדת במבחן חמור מאי פעם.

כתוצאה מכך, עידן הפעילות לשינוי דמוקרטי במדינות רודניות "ידידותיות" מתקרב לקצו, לפחות בעתיד הנראה לעין. בשעה שכוחות הרפורמה נמצאים בנסיגה, בפחד, בכלא או בגלות, מבצע ממשל בוש שינוי טקטי מחושב של מדיניות חוץ וחוזר לתמיכה בדיקטטורים ובעריצים "מתונים" וחילוניים, נגד דיקטטורים אסלאמיים

בדיון משותף שהתקיים ערב ועידת מדריד בשנת 1991 טענו הנציגים מישראל שבייקר, בלחציו לקיום הוועידה למרות התנגדותה של ישראל, מגלה בכך עוינות למדינת היהודים. תשובתו הנחרצת של מזכיר המדינה האמריקני הייתה: Gentlemen, אתם נוטים לשכוח שתפקידי הוא מזכיר מחלקת המדינה של ארה"ב ולא יו"ר המגבית היהודית. מכאן שאני מחויב לדאוג לאינטרס של ארצי ולא של ארצכם.

התפתחה מתוך סדרת ניירות-עמדה שהחלו להופיע בשנות התשעים המוקדמות. ניירות עמדה אלה הדגישו את החשיבות של קידום דמוקרטיה בתרבות הפוליטית המזרח תיכונית הנחשלת עד לכדי סיכון, כדרך לפתור בעיות של מדיניות וביטחון לטווח ארוך באזור. אף שהותקפה על ידי מתנגדיה כ"אימפריאליזם דמוקרטי", זכתה הדוקטרינה לאהדתם של אמריקאים רבים, בעיקר אחרי ה-11 בספטמבר.

הדוקטרינה טענה כי יש להשתמש בעוצמה הצבאית האמריקאית ובדיפלומטיה תקיפה כדי להביס דיקטטורים, לקרוא תגר על סטטוס קוו בלתי נסבל (שתורגם לנחשלות כלכלית, חברתית, חינוכית ופוליטית) ולא לפץ מדינות לזנוח את פיתוח האמלי"ח להשמדה המונית ואת תמיכתן בטרור, מבלי שים לב לצורך ברב-צדדיות. ב-2003 הגיעה השקפה זו לשיא בקריאתו של הנשיא בוש לחופש:

ישים שנות תירוצים והשלמה של מדינות מערביות עם העדר חופש במזרח התיכון לא תרמו דבר לביטחוננו מכיוון שבטווח הארוך, אי אפשר לקנות יציבות על חשבון החירות.

מדיניות זו נשקלת עתה מחדש. האמונה כי העולם ייעשה שוחר שלום אם יוכל להיות חופשי, נדחתה מפני דאגות

"תוקפנים" המציגים איום גדול יותר על האינטרסים האמריקאים. בכך, בוחר הממשל במה שנחשב על ידו כרע במיעוט. עתה הוא רואה את התרבויות השבטיות של המזרח התיכון כעמידות מדי בפני שינוי; את הדיקטטורות החילוניות במזרח התיכון כמבוצרות היטב ואת הקיצונים האסלאמיים כמנצלים את הליך הבחירות כדי לרכוש עוצמה ואמינות בעיראק, איראן, לבנון ובשטחי הפלשתינאים. בתסכולו, העביר הממשל את היעד של דמוקרטיזציה של המזרח התיכון להילוך איטי והחליפו בדאגות אסטרטגיות מיידיות יותר, כגון שמירת מקורות האנרגיה הבינלאומיים של אמריקה, הקמת בסיסים צבאיים ובריתות באזורים בעלי חשיבות אסטרטגית ברחבי העולם, בידודה של איראן באמצעות סנקציות רב-צדדיות והגנת האינטרסים הכלכליים של ארה"ב לטווח ארוך הן מבית והן מחוץ.

הממשל יודע היטב כי יושב ראש הרשות הפלשתינאית, מחמוד עבאס, לעולם לא יהיה שותף רציני לשלום וכי הוא אימפוטנט פוליטי גמור. עם זאת, ממשל בוש ממשיך לממן את הפת"ח בידועו כי לארגון אין כל כוונה לחדול מפעולות הטרור שלו, מן השנאה האנטישמית המופצת באמצעי התקשורת, מעיכוב כל רמז לשינוי דמוקרטי בתשתיותיו, או להתמתנות כלפי ישראל. הממשל יודע כי פת"ח מתחרה בחמאס כדי להוכיח מי יכול להכשיר יותר רוצחים-מתאבדים וכי הוא מתכנן, בגלוי ובמוצהר, להשמיד את "הכובש הציוני". למרות זאת ממשיך הממשל לממן את הארגון.

ייתכן שממשל בוש קיווה בעבר כי פת"ח וחמאס יתחרו על ליבם ונפשם של הפלשתינאים באמצעות הצעות להקמת מוסדות דמוקרטיים, כבישים טובים יותר, בתי ספר טובים יותר ועתיד טוב יותר. עתה התפכח הממשל והבין כי שני הארגונים מושחתים והרסניים, כי מלחמת אזרחים פלשתינית ממשמשת ובאה וכי כל ניסיון רציני לדמוקרטיזציה של תשתיותיהם (לפחות לעת עתה) אין לו כל סיכוי. לאור כל אלה, רואה הממשל בפת"ח את הרע במיעוטו ולכן הוא משליך יהבו עליו וכבר החל ללחוץ על ישראל כדי שגם היא תעשה כן. בין היתר לוחץ הממשל על ישראל להסכים לכניסת "חטיבת-באדר" הירדנית לחבלי יש"ע כדי לסייע לפת"ח. ישראל נאלצת לסגת ממדיניות רבת שנים של סנקציות צבאיות חמורות שהטילה על שטחים אלה מחשש כי נשק שיסופק לפלשתינאים ישמש בסופו של דבר להתקפות על ישראלים. "חטיבת-באדר" לא הורשתה מעולם להיכנס לחבלי יש"ע מכיוון שישאל ראתה בה תמיד כוח-אויב. בוש לוחץ עתה על ישראל לסגת ממדיניות זו.

בדומה לכך, התפטרו של מזכיר ההגנה דונלד רמספלד (יריבו הוותיק של בוש האב, מימי הנשיא פורד) משרת רעות לישראל ומאותתת על שובו של האגף הפרו-ערבי במפלגה הרפובליקנית לעוצמתו הקודמת. קבוצת קובעי

מדיניות בראשות מי שהיה מזכיר המדינה גיימס בייקר, היועץ לשעבר לביטחון לאומי ברנט סקוקרופט (Scowcroft) ומי שהיה מנהל ה-CIA ובקרוב יהיה מזכיר ההגנה, רוברט גייטס (Gates). בייקר הוא שאימץ את התפישה הגורלית כי המכשול היחיד לשלום במזרח התיכון היא ישראל הבלתי מתפשרת ולא האסלאם. ב-1990, בהיותו מזכיר המדינה, הוא קרא בקול רם את מספר הטלפון של הבית הלבן, בעת שמסר עדות בקונגרס, כביכול למען הישראלים, כדי שיטלפנו "כאשר יהיו רציניים ביחס לתהליך השלום".

כעבור שנה – ומאותה סיבה – איים בוש האב להשעות ערבויות להלוואה מסחרית בסך 10 מיליארד דולר, לה הייתה ישראל זקוקה בדחיפות כדי להתמודד עם קליטתם של כמיליון יהודים שעלו מרוסיה – כחמישית מאוכלוסייתה.

ברנט סטפנס (Stephens), ציין בכתבה בוול סטריט ג'ורנל, כי בייקר הוא שהציע, בעקבות מלחמת המפרץ הראשונה, כי "העיראקים... ייקחו את העניינים בידיהם ויכריחו את צדאם חוסיין לפנות את מקומו". רבבות שיעים וכורדים קיבלו את דבריו ברצינות והתקוממו בהאמינם כי אמריקה תתמוך בהם – ורבבות נטבחו בפעולות התגמול של צדאם, בשעה שבוש התעקש – "לבל תחרוג אמריקה מן המנדט שקיבלה מן האו"ם". בשעה שצדאם הרעיל בגז את הכורדים בצפון עיראק, ריסק את ההתקוממות השיעית בדרום וקבר אלפים בקברי המונים – רוברט גייטס היה סגן מנהל למודיעין מרכזי ב-CIA.

גם על ישראל יצא קצפם של ה"ריאליסטים". בעמוד הדעות של ניו יורק טיימס, ב-1998, כתב גייטס כי הדרך לשלום במזרח התיכון "אסור שתתנהל מתוך הכנעה לחבלה השיטתית של ראש ממשלת ישראל בנימין נתניהו". קרולין גליק ציינה לאחרונה בטור שלה בג'ורנל פוסט, כי ב-2004, גייטס היה יו"ר משותף של מועצת כוח המשימה לקשרי חוץ, גוף עליו הוטל להמליץ על מדיניותה של ארה"ב לטיפול באיראן. כוח המשימה קרא לממשל בוש לנהל מו"מ ישיר עם המולות ולהשתמש "בפחות מקלות ויותר גזרים" כדי לשכנע את המשטר בטהרן להפסיק את העשרת האורניום ואת התמיכה באל-קעידה ובהתקוממות בעיראק ובאפגניסטן. במאמץ לשכנע את האיראנים לשתף פעולה – מאמץ עקר לדעת מומחים רבים למדיניות חוץ – המליץ הדו"ח כי ארה"ב תזנח את "שינוי המשטר" כחלופה של מדיניות ותעבור בעוצמה רבה יותר ללחץ על ישראל להקמת מדינה פלשתינית. הם המליצו גם כי ארה"ב תלחץ על ישראל שלא לנקוט כל פעולה צבאית נגד מתקני הגרעין של איראן, בטענה כי פעולה ישראלית כזו תחתור נגד האינטרסים הלאומיים של ארה"ב.

הנה כי-כן ניתן לצפות כי ממשל בוש יתמוך במשא ומתן רב-צדדי עם אויבי אמריקה (וישראל), בגיבוי של סנקציות בלתי-יעילות של האו"ם (אשר רוסיה וסין צפויות להטיל

בעיראק, המשא ומתן הרב-צדדי – תמצית ה"ריאלפוליטיק" – אפשר לצבא המהדי האסלאמי הקיצוני של מוקתאדה אל סאדר (שאמור היה להתפרק באפריל 2004) להפוך ל"גייס חמישי" איראני בפוליטיקה השיעית של עיראק, עד כי המשטרה העיראקית נשלטת עתה על ידי המיליציות של אל סאדר. הכוחות השיעים מונהגים על ידי אנשים שהוכשרו בטהרן.

על פי השמועות, רייאן קרוקר (Crocker), מומחה למדעי ערב במחלקת המדינה, יחליף את השגריר האמריקאי הנוכחי בעיראק, זלמאי חלילזאד (Zalmay Khalilzad), הזוכה להערכתם של סונים, שיעים וכורדים גם יחד. קרוקר הוא שגריר ארה"ב בפקיסטן ובהשגחתו עשתה פקיסטן סדרה של הסכמי שלום עם הטליבאן ואל-קעידה, תוך שהיא מציעה להם מקלט שממנו יוכלו לתקוף כוחות אמריקאים ובעלי בריתם באפגניסטן. הוא גם גילה פסיביות כאשר נשיא פקיסטן, פרווז מושארף (Musharraf) שחרר כ-2500 אסירי אל-קעידה וטליבאן השנה. נראה כי באצטלא של מדיניות "הריאליזם" החדשה, ארה"ב לא תדרוש עוד מבעלות בריתה הערביות אחריות למתן חסות או תמיכה לטרור ואפילו תמשכנה בעלות ברית אלה לחתור תחת האינטרסים האמריקאיים. למעשה, מכיוון שממשל בוש חושש מהתפשטות הקיצוניות האסלאמית ומאובדן נכסיו האסטרטגיים האחרים, הוא מגלה עתה נכונות רבה לפעול יחד עם דיקטטורים ועריצים במצרים, בירדן, בפקיסטן ובערב הסעודית והוא מוכן לכלול הכל – לרבות את ישראל – במסגרת העסקה. בנוסח ה"ריאלפוליטיק" הקלאסי, "אויבו של אויבי הוא ידידי" ומה שראוי להקרבה תלוי בכל מצב נתון.

מדיניות זו רחוקה כרחוק מזרח ממערב מבשורת "השקיפות המוסרית" שהתבטאה בדוקטרינת בוש בעקבות אירועי ה-11 בספטמבר ("אפשר להיות או אתנו או עם הטורריסטים"), אולם ההתנסויות של ניצחון החמאס בבחירות הפלשתיניות, החיזבאללה בבחירות הלבנוניות, השיעים הקיצונים בבחירות העיראקיות והאחים המוסלמים בבחירות המצריות; הצורך להבטיח את מקורות האנרגיה של אמריקה; הצורך בבסיסים במדינות זרות כדי להגן על האינטרסים האסטרטגיים של אמריקה ברחבי העולם; האיום שהציבה איראן במימון הג'יהאד העולמי, בהמשך פיתוח נשק אטומי, בהצעת מקלט ואימונים למאות טורריסטים של אל-קעידה ותמיכה בהתקוממות העיראקית בכספים, בנשק ובטרוריסטים; התפשטות ההתקוממות של טליבאן באפגניסטן; היהירות של סוריה בהפרה גלויה של החלטת האו"ם 1701 על ידי מתן מקלט לכמה מארגוני הטרור המסוכנים ביותר בעולם ועל ידי חימושו מחדש של חיזבאללה בלבנון; החדירה של איראן-סוריה-חיזבאללה לסומליה (ונוכחות הכוחות האסלאמיים הסומאליים

עליהן וטו). הממשל יעשה זאת מחשש כי עימות עם אירן עתירת הנפט יביא לפעולת תגמול איראנית שתתבטא בביטול חוזי נפט אמריקאים רווחיים ו/או בייצוא טרור (כפי שעשתה בארגנטינה ב-1994). השגיאות שנעשו במשך תקופת הממשל של ריגן ושל בוש האב לגבי עיראק תחזורנה על עצמן לגבי סוריה ואיראן. כל אלה לא יפעלו לטובת ישראל. ב-18 בספטמבר, דיווח הניו-יורק סאן כי ממשל בוש מתכוון להציע "התקדמות בחזית הישראלית-פלשתינית" (שפירושה הוא מתן סיוע לממשלת החמאס וכינוס "ועידת שלום בינלאומית" נוספת) כדי לשכנע מדינות אירופיות וערביות להתנגד (ולא ברור מה פשר "להתנגד") לתוכנית הגרעין של איראן. לפי משרד המדינה, הנימוק הוא כי על ידי הפגנת "התקדמות" לקראת פתרון "הסכסוך הערבי-ישראלי" (משפט המפתח של ה"ריאלפוליטיק" כדי ללחוץ על ישראל לוותרים נוספים תמורת הבטחות נבובות נוספות), אפשר לשכנע את המדינות הערביות ה"מתונות" ואת מדינות אירופה לשיתוף פעולה קיבוצי נגד איראן.

לאמתו של דבר, במסווה של "ריאלפוליטיק", אפשר לצפות כי ישראל תוקרב על מזבח "שלום במזרח התיכון". קהיר הייתה זה מכבר למוקד האנטישמיות העולמית והיא פועלת במרץ בכל פרום אפשרי לביטול הלגיטימציה של מדינת היהודים. מצד שני, ההשקעה העצומה בצבא המצרי המגיעה לרבע מן התוצר של מדינה זו, מן העניות בתבל, מרמזת במפורש על כוונותיה כלפי מדינת היהודים. במצב זה, הנספח הביטחוני להסכם השלום עם מצרים נזנח על ידי ישראל בשעה שנסוגה מעזה בספטמבר 2005. נסיגה זו התבססה על ההבטחה כי הרשות הפלשתינית ומצרים ישמרו על הגבול ועל ציר פילדלפי העובר לאורכו. מאחר שהן לא עשו זאת (ואף הקלו על הברחת נשק ומערכות נשק הי-טק איראני אל תוך האזור), עזה היא עתה חבית אבק שריפה על סף התפוצצות, ושטחים בדרומה של ישראל נשלטים על ידי טילים פלשתיניים המשוגרים עליהם מדי יום. למרות אי עמידתן של מצרים ושל הרשות הפלשתינית בהסכמי הנסיגה, לא נעצרה זרימתם של מיליארדי דולרים מארה"ב כ"סיוע חוץ" למצרים.

בלבנון, באוגוסט 2006, פעלו בכירי משרד החוץ האמריקני בקדחתנות להשגת הפסקת אש ריקה מתוכן כדי להרגיע את הממשלה הלבנונית, את האמריקאים ואת האירופים, גם בשעה שהחיזבאללה, בחסות האו"ם, מתחמש מחדש ומפיץ את רשת הטרור שלו לעזה וליהודה ושומרון, כדי להתכונן למלחמה הבאה נגד ישראל. האינטרסים של ישראל זכו וממשיכים לזכות בהתעלמות.

בקטאר, אחת מבעלות בריתה הערביות "הנאמנות ביותר" של אמריקה, האמיר שיח' תאמד בן ח'ליפה שב מביקור בלבנון, שם הוא בירך את שלוחת-איראן, חיזבאללה, על "הניצחון" על ישראל במלחמה האחרונה.

וסוריה כי אמריקה שבה לפסיביות. לישראל לא תהא ברירה אלא לעמוד לבדה נגד הקיצוניות האסלאמית בשעה ששאר מדינות העולם הערבי (ובייחוד אלג'יריה, מצרים, מרוקו, ערב הסעודית, טוניסיה ואיחוד האמירויות הערביות) תראינה בפסיביות האמריקאית אור ירוק להפר בגלוי את תנאי האמנה לאי-הפצת נשק גרעיני ולחתור לתוכניות גרעין משלהן – כביכול למטרות אזרחיות, אולם בסופו של דבר למען קיומן לנוכח הגל השיעי הקיצוני המציף את המזרח התיכון.

באווירה זו, ישראל תהפוך בהדרגה מבעלת ברית נאמנה של אמריקה במלחמה נגד הטרור לקלף-מיקוח פוליטי בידי המדינות האמריקאיות במזרח התיכון. האחריות למניעת יכולת גרעינית בידי האיטולות באיראן עוברת עתה מושינגטון לירושלים, אולם אי אפשר עוד להבטיח הסכמה אמריקאית למכת-מנע מקדימה של ישראל (במקרה הצורך). זהו המחיר שיש לשלם בשעה שריאליזם חדל להיות ריאליסטי וישראל הופכת מנכס אסטרטגי לנטל פוליטי. ■

בדרום לבנון); המבוי הסתום לגבי צפון קוריאה הגרעינית; והלך הרוח הבדלני ההולך וגובר בארה"ב – כל אלה מובילים להערכה מחדש של הטקטיקה האמריקאית. כפי שכתב ג'ייקוב לאסקין (Laskin) לאחרונה ב-FrontPageMagazine: "בשעה שהמלחמה בעיראק אינה מצליחה והסקרים, בדרך כלל, אינם מחמיאים, הפיתוי לוותר על העקרונות הנבונים של המלחמה בטרור ולעצב שלום נפרד עם טרוריסטים ועם המדינות הנותנות להם חסות עלול להיות מושך יותר." אולם מראית עין עלולה להטעות ואין כל סיבה לצפות כי המדיניות של "ריאלפוליטיק" תצליח עכשיו להשיג את האינטרסים האסטרטגיים של אמריקה או להעניק לה ביטחון יותר מכפי שהצליחה בעבר.

בסופו של דבר, פעולה צבאית של ארצות הברית נגד איראן אינה סבירה כלל ועיקר בשנתיים האחרונות לכהונתה של נשיאות העומדת מול קונגרס עוין. מעתה ואילך, הרב-צדדיות תקבע את כללי המשחק. ארה"ב תמצא תירוץ לצאת מעיראק ולקבע בתודעתן של איראן

הגיע הזמן שישראל תבין כי אינני מזכיר ההסתדרות הציונית כי אם מזכיר המדינה של ממשלת ארה"ב ובראש מעייני ניצב האינטרס של ארצי ולא זה של מדינת היהודים

ג'יימס בייקר (ערב ועידת מדריד, 1991)